

РЕШЕНИЕ

№ 1499

гр. София, 14.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-11 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Петя Т. Стоянова Владимирова

при участието на секретаря Диана Ст. Борисова
като разгледа докладваното от Петя Т. Стоянова Владимирова Гражданско дело № 20211100106969 по описа за 2021 година

Предявени са установителни искове по чл. 422 ГПК с правно основание чл. 79, ал.1, пр. 1 вр. 33Д, вр. с чл. 99 33Д, вр. с чл. 430, ал.1 и ал. 2 от Търговския закон и чл. 92 от 33Д.

Ищецът „ОТП Ф.Б.“ ЕАД твърди да е цесионер по договор за цесия с предмет процесните вземания. Твърди ответникът да е бил в облигационно отношение с цедента въз основа на договор за потребителски кредит, сключен на 19.11.2013 г., по силата на който е предоставен на ответника потребителски кредит в размер на 35 000,00 лева, а ответникът е поел задължение да го връща на месечни вноски, ведно с възнаградителна лихва. Поддържа, че ответникът не е изпълнил в срок задължението за плащане на падежирали погасителните вноски считано от 19.12.2016 г., поради което цедентът обявил кредита за предсрочно изискуем чрез връчване на нотариална покана по реда на чл.47 ГПК на 05.12.2016 г. Иска установяване съществуването на вземане за главница, в това число и предсрочно изискуема в размер на 29 240,34 лева, договорна лихва в размер на 3036,20 лева за периода 10.05.2016 г. – 02.02.2017 г. , наказателна лихва за забава в размер на 409,19 лева за периода 18.05.2016 г. – 02.02.2017 г. и 120лв. заемни такси.

Предявени са и евентуални осъдителни искове – при условие, че установителните искове бъдат отхвърлени, поради ненастъпила предсрочна изискуемост - за възнаградителна лихва в размер на 3072,05 лева по вноски с падеж 10.12.2017 г. – 02.12.2020 г. и наказателна лихва за забава в размер на 2167,06 лева за периода 10.12.2017 г. – 02.12.2020 г.

В последно съдебно заседание на осн. чл.227 ГПК на мястото на ищеца „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, доколкото дружеството е заличено като търговец, поради изпълнена форма на преобразуване – вли.е в „Банка ДСК“ ЕАД, е конституирана именно посочената банка.

Ответникът И. О. И., чрез назначения особен представител, оспорва исковете. Прави възражение за изтекла погасителна давност.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235, ал. 2 и 3 ГПК, и взе предвид становищата и доводите на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

От приложеното по делото ч.гр.дело № 7226/2017г. по описа на СРС, 60 състав се установява, че същото било образувано по заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК на „Банка ДСК“ ЕАД срещу И. О. И. за сумите, посочени по-горе. Видно от заявлението банката се е позовала на предсрочна изискуемост на вземанията по Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2013г. Доколкото при служебна справка е установено, че постоянния адрес на И. О. И. е в съдебния район на РС-Монтана, производството е изпратено по подсъдност. Образувано е ч.гр.д. №953/2017г. по описа на РС-Монтана и в полза на „Банка ДСК“ ЕАД е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение от 25.04.2017г. за всички суми, посочени в заявлението. Заповедта е връчена по реда на чл.47 ГПК, поради което на заявителя е указано, че може да предяви иск за установяване съществуване на вземанията си. Искът е предявен в законоустановения срок от „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, в качеството му на цесионер.

По делото е представен от ищеца и приет като доказателство Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2013г., сключен между „Банка ДСК“ ЕАД и И. О. И., като кредитополучател, по силата на който в полза на физическото лице е отпуснат банков кредит в размер на 35000лв. за срок от 120 месеца. Правата и задълженията на страните са описани в съдържанието на Общите условия на договора, които предвиждат превръщането на кредитното задължение в предсрочно изискуемо в хипотезата на чл.19.2 - при допусната забава в плащанията на главница и/или лихва над 90 дни, целият остатък от кредита става предсрочно изискуем и се отнася в просрочие. Съгласно чл. 8 от договора, за предоставения кредит кредитополучателят заплаща лихва, която към датата на сключване на договора е 9.7% годишно или 0.03 % на ден. Неразделна част от съдържанието на договора е погасителен план, от чието съдържание се установява, че плащанията на вноските се извършва на всяко 10 число от месеца в периода 19.11.2013 г. /първа вноска/ до 19.11.2023г. / последна вноска/.

Видно от договор за покупко-продажба на вземания /цесия/ от 07.08.2017г. „Банка ДСК“ ЕАД е прехвърлила на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД вземанията си, произтичащи от предоставени потребителски кредити, които са просрочени, заедно с привилегиите,

обезпеченията и другите им принадлежности, вкл. и с изтеклите лихви, които са изрично посочени в Приемо-предавателен протокол – приложение към договора. От приложението се установява, че сред прехвърлените вземания е и вземането по Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2013г. с И. О. И. /л. 26/. Представено е писмо без дата от „Банка ДСК“ ЕАД до „ОТП Ф.Б.“ ЕАД, с което е потвърдено прехвърляне на вземания по Приложение № 2 към договор за покупко-продажба на вземания /цесия/ от 07.08.2017 г. /л. 24/.

Видно от пълномощно без дата цедентът „Банка ДСК“ ЕАД е упълномощил цесионера „ОТП Ф.Б.“ ЕАД да уведоми от името на банката по реда на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД всички длъжници, чийто вземания са прехвърлени с договора за покупко-продажба на вземания /цесия/ от 07.08.2017г. /л.25/. С писмо от 21.09.2017 г., към което е приложена обратна разписка/л. 27 и л.29/ „ОТП Ф.Б.“ ЕАД е уведомил И. О. И. за извършената цесия и е отправил покана за доброволно изпълнение на задълженията в 14 дн. срок. Уведомлението е оформено като непотърсено, поради което и следва да се приеме, че цесията не е съобщена преди подаване на исковата молба по делото.

От заключението на счетоводната експертиза по делото, което съдът приема, се установява, че на 19.11.2013 г. заемната сума по договора за кредит за текущо потребление е постъпила по разплащателна сметка с титуляр И. О. И. и е усвоен от него. В изпълнение на договора за кредит ответника е заплатил през периода 10.12.2013 г. -10.05.2016 г. общо 13 255.53лв., с които е погасена главница от 5759.66лв., договорна лихва в размер на 7495.76лв. и 0.11 лв. – санкционна лихва. Последното плащане, извършено от ответника по договора за кредит, е на 10.05.2016 г. Към 19.12.2016 г. общият размер на непогасените вноски с настъпил падеж е 3 668,24 лева, като сумата се образува от 8 непогасени вноски – от тях 1752,38лв. за главница; Към 02.12.2020 г. /дата на входиране на исковата молба/ общият размер на непогасените вноски с настъпил падеж е 20 633,85 лева, като сумата се образува от 45 непогасени вноски – от тях 11842,34лв. за главница; Към 20.06.2022 г. /дата на определяне на особен представител, използван е е тази дата поради причината, че ответника не е получил препис от исковата молба/ общият размер на непогасените вноски с настъпил падеж е 33 931,22 лева, като сумата се образува от 74 непогасени вноски – от тях 22142,62лв. за главница ; Към 12.02.2024 г. /дата на изготвяне на заключението/ общият размер на непогасените вноски с настъпил падеж е 41504,32 лева, като сумата се образува от 91 непогасени вноски – от тях 29177,51лв. за главница. Към датата на изготвяне на заключението няма вноски за главница с ненастъпил падеж.

Вещото лице е установил, че има изменение на възнаградителната лихва след сключване на договора за кредит, като от 9.7 % е повишена на 14,95% на 10.08.2016г. , съгласно чл.8 от Договора поради преустановяване на плащанията от страна на

кредитополучателя. Поради наличието на промяна, вещото лице е изчислил два варианта на размер на задълженията – без промяната - главница в размер на 29 240.34 лева; лихва в размер на 2 298,49 лева за периода 10.05.2016 г. - 02.02.2017 г.; санкционна лихва в размер на 51.91 лева за периода 10.05.2016г. 02.02.2017 г.; лихва за забава в размер на 357,28 лева начислена на 03.02.2017 г. (за период на забава от 44 дни. при лихва 10% и главница 29 240.34 лева); такса изискуемост в размер на 120.00 лева за периода 19.12.2016г.-02.02.2017г. При отчитане на увеличението, вещото лице е изчислил размер на договорната лихва 3036,20лв. за периода 10.05.2016г.-02.02.2017г.

Спорен въпрос по делото е дали договорът за цесия е породил действие спрямо ответника. И. О. И. поддържа становището, че договорът за цесия не е породил действие спрямо него, тъй като не бил уведомен по чл. 99, ал. 3 от ЗЗД от цедента за извършената цесия. Възражението е неоснователно. На първо място следва да се посочи, че евентуално възражение от страна на ответника, че не е бил надлежно уведомен за извършената цесия преди датата на подаване на исковата молба би имало значение, ако И. О. И. е изпълнил задълженията си към стария кредитор или на овластено от него лице до уведомяването. В конкретния случай не се твърди ответника да е заплатил задълженията си към стария кредитор и от заключението на счетоводната експертиза се установява, че последното извършено от него плащане е на 10.05.2016г., а договорът за покупко-продажба на вземания е от 07.08.2017г. На следващо място следва да се посочи, че след заличаването на „ОТП Ф.Б.“ ЕАД като търговец и настъпилото правопримствство, то следва да се приеме, че искът е предявен от „Банка ДСК“ ЕАД, в чиято полза е издадена заповед за изпълнение и въпроса за цесията е изгубил значението си.

Представена е Нотариална покана от 18.10.2016г. от „Банка ДСК“ ЕАД до И. О. И., с която Банката обявява кредита за предсрочно изискуем. Видно обаче от протокола за връчване, инкорпориран на гърба на поканата, същата е връчвана на И. О. И. по реда на чл.47, ал.5 ГПК, но адресата е търсен само на настоящия си адрес. Видно от чл.47, ал.3 ГПК, в редакцията му към 05.12.2016г., когато Нотариалната покана е приета за връчвана – ако след залепване на посочения по делото адрес, адресата не се яви, се извършва справка за регистрираните му адрес. Ако посоченият адрес не съвпада с постоянния и настоящия адрес на страната, съдът разпорежда връчване по настоящия или постоянния адрес по реда на ал. 1 и 2 на чл.47 ГПК. Видно от справка по делото на стр.15, постоянния адрес на И. О. И. към 2016г. е бил различен от адреса, посочен в Нотариалната покана и представляващ негов настоящ адрес. Залепване на уведомление на постоянния адрес обаче не е извършено, т.е. не са изпълнени изискванията на чл.47, ал.3 ГПК, процедурата по уведомяване не е изпълнена в цялост, поради което и не може да се приеме, че е на лице връчване на уведомлението за предсрочна изискуемост.

Съгласно чл.430, ал.1 ТЗ, с договора за банков кредит банката се задължава да отпусне на заемателя парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока. Според чл.430, ал.2 ТЗ заемателят заплаща лихва по кредита, уговорена с банката. Договорът за банков кредит се сключва в писмена форма. Съгласно чл.60, ал.2 ЗКИ кредитът може да бъде обявен за предсрочно изискуем поради неплащане в срок на една или повече вноски по кредита.

При съобразяване на посочената правна уредба, за да бъде основателен иска, ищецът следва да докаже сключването на валиден договор за банков кредит между "Банка ДСК" ЕАД и кредитополучателя; предоставянето на уговорения кредит на кредитополучателя; настъпване на условията за обявяване на предсрочна изискуемост и надлежното ѝ обявяване на длъжника; размера на претенцията.

Настоящия състав намира, че по делото от страна на „Банка ДСК“ ЕАД е установено наличието на валидно облигационно отношение с И. О. И., като от приетата ССЧЕ се установява получаване от последния на сумата по договора. Не се установяват неравноправни клаузи в договора, като условията му са ясни, включително и клаузата за изменение на лихвения процент при липса на заплащане на месечни погасителни вноски.

Ищецът претендира вземанията си по договора за кредит, включително това за главница, като предсрочно изискуеми. Не е спорно между страните, а и се установява от изслушаното заключение на ССЕ, че още през 2016г. кредитополучателят е изпаднала в забава в плащането на дължимите погасителни вноски, като последното плащане е извършено на 10.05.2016 г. Следователно, съобразно уговорката на т. 19. 2 от Общите условия на банката тя е имала право да обяви предсрочна изискуемост на вземането още в края на 2016г., когато са изтекли 90 дни от последния падеж. Предсрочната изискуемост на цялото вземане се предпоставя от настъпването на два юридически факта: обективен - неизпълнение от страна на длъжника, и субективен - нарочно волеизявление на банката, отправено и достигнало до длъжника, за отнемане на преимуществото на срока. В т. 18 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. на ОСГТК е дадено задължително разяснение относно зависимостта между субективния елемент и настъпването на последиците на предсрочната изискуемост, като там е посочено, че за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства, и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. Следователно, обявяването на предсрочна изискуемост е едно потестативно право на

банката да отнеме от длъжника преимуществото на срока и само от нея зависи дали и кога ще го упражни. Изискването за съобщаване на решението на банката на длъжника също изключва възможността предсрочната изискуемост да настъпва автоматично при проява на определени условия.

От изложеното по-горе, досежно липсата на надлежно връчване на Нотариална покана на кредитополучателя, следва че банката не е уведомила длъжника за обявената предсрочна изискуемост. Следователно, ирелевантно е нейното твърдение за настъпила предсрочна изискуемост, каквото твърдение банката е направила по образувано от нея заповедно производство през 2017г.

В актуалната към момента съдебна практика безпротиворечиво се приема, че доколкото законът не поставя изисквания за определена форма или начин за съобщаване обявената предсрочна изискуемост на длъжника, то това може да стане по всякакъв начин както преди подаване на заявление по чл.417 ГПК, така и по-късно, с връчване заповедта за изпълнение, ако от нея това изявление личи, както и с връчване на исковата молба, в която е направено такова изявление. В случая изявление за предсрочна изискуемост е направена от цесионера с исковата молба, депозирана на 02.12.2020г. Възможността такова изявление да се направи от цесионера на банката се признава в съдебната практика (така Решение № 204/25.01.2018 г. по т. д. № 2230/2016 г. на ВКС, I т. о. и [Решение № 147/10.03.2021 г.](#) по т. д. № 2356/2019 г. на ВКС, II т. о.). Предсрочната изискуемост обаче не е настъпила в момента на депозиране на исковата молба, а от момента, когато същата е връчена на ответника-длъжник. В случая това се установява, че е станало на 07.07.2022г., когато препис от исковата молба е връчен на назначения особен представител. Следователно, от тази дата ответникът е дължал пълния размер на непогасената част от главницата, която се установява от ССЕ, че е 29240,34 лева. ССЕ установява още, че задължението за договорна лихва е 3036,20 лева за периода 10.05.2016 г. – 02.02.2017 г.

Съгласно ТР №8/2017г. от 02.04.2019г., постановено по т.д.№8/2017г. по описа на ВКС, ОСГТК Допустимо е предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост да бъде уважен само за вноските с настъпил падеж, ако предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ. Предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо, въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. В мотивите на ТР изрично се приема, че присъждането на вноските с настъпил падеж, когато се претендира цялата главница по договор за кредит поради

предсрочна изискуемост, не съставлява недопустима подмяна на основанието на иска, съответно произнасяне по непредявен иск. Основание на иска са твърдените от ищеца юридически факти, от които произтича претендираното от него субективно материално право. Вноските с падеж преди датата на настъпване на предсрочната изискуемост и вноските, станали предсрочно изискуеми, са вземания, възникнали на едно и също основание - договора за кредит. По тези съображения позоваването на предсрочната изискуемост не е определящо за основанието на претенцията, предявена по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК. Правното основание, на което се претендира изпълнение и на вноските с настъпил падеж, и на предсрочно изискуемата главница, е сключеният договор за кредит.

По реда на чл.235 ГПК и като взе предвид, че крайния срок на Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2013г. е настъпил преди приключване на съдебното дирене – последна вноска по договора се дължи на 19.11.2023г., а съдебното дирене е приключило на 20.02.2024г., то следва да се присъдят всички задължения, съществували към момента на крайния срок на договора. Вземанията на банката са установени от вещото лице в размери и основание, съответстващи на предявените иски, поради което и сумите следва да се приемат за установени в пълните заявени размери.

По отношение на наказателна лихва за забава в размер на 409,19 лева за периода 18.05.2016 г. – 02.02.2017 г. Размера на същата е установен от вещото лице, а основанието за дължимост следва от ОУ към договора. По отношение на претендираната сума от 120лв. заемни такси, настоящия състав не установява наличие на клауза на ОУ, която да предвижда такси в сочения размер, поради което не следва да се присъждат. По делото не е представена Тарифа, на която се позовава ищеца и не може да се направи извод за доказаност на претенцията по размер.

По направеното възражение за погасяване на тези суми по давност, настоящият състав намира следното:

Връщането на предоставената за ползване сума (главница) на погасителни вноски представлява по своята същност изпълнение на основното задължение на длъжника на части (чл.66 ЗЗД). Ето защо, приложима по отношение на това задължение е общата 5-годишна давност по чл.110 ЗЗД (така [Решение № 38/26.03.2019 г.](#) по т. д. № 1157/2018 г. на ВКС, II т. о. и [Решение № 45/17.06.2020 г.](#) по т. д. № 237/2019 г. на ВКС, II т. о.).

Следва да бъде отбелязано, че в посочените две решения противоречиво е определен началният момент на течението на петгодишната погасителна давност – в първото се приема, че тя тече от крайната падежна дата по кредита, а във второто, че тя тече поотделно от падежа на всяка вноска. Настоящият състав възприема второто становище. При така приетото се установява, че искът за главница би бил погасен по

давност само по отношение на неплатените дължими вноски за главници за периода до пет години назад, считано от датата на предявяване на иска - 02.12.2020 г., каквито в случая не се претендират, поради което и предявения иск за установяване дължимост на главница следва да се уважи за пълния шредявен размер.

Относно вземането за възнаградителна лихва, настоящия състав намира, че това вземане е периодично и по отношение на него е приложима специалната тригодишна давност по [чл. 111, б. "в" ЗЗД](#) /в този смисъл Решение № 34 от 7.03.2024 г. на ВКС по т. д. № 161/2023 г., I т. о., ТК/. Според твърденията в исковата молба, съгласно уговореното в чл.8 от процесния договор и от заключението на ССЕ възнаградителна лихва се дължи ежесечно и е платима на 10-то число на всеки месец, като част от ежесечната погасителна вноски. Заявлението на кредитора за издаване на заповед за изпълнение е било подадено на 03.02.2017 г. Следователно към този момент са били погасени по давност всички вземания за възнаградителна лихва, дължими преди 03.02.2014г., каквито не се претендират по делото, поради което и това възражение се явява неоснователно.

По разносните присъдени по ч.гр.д.№953/2017г. по описа на РС-Монтана:

С оглед отхвърляне на претенцията за заплащане на заемни такси в размер на 120лв. разносните за заплатена държавна такса следва да се намалят до 653,71лв. Присъденото юрисконсултско възнаграждение следва да се намали до сума в размер на 50лв. доколкото това е актуалния присъждан размер за подаване на заявление към 2017г.

При този изход на спора и изричната претенция на ищеца, за присъждане на разноси, на основание чл. 78, ал.1 ГПК Ответника следва да бъде осъден да му заплати направените разноси по делото съразмерно на уважената част от исковете в общ размер на 2938,21лв. за заплатена държавна такса и депозити за назначаване на особен представител и за работа на вещо лице.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по исковете с правно основание чл. 124, ал. 1 вр. чл. 422, ал. 1 ГПК, предявени от „Банка ДСК“ ЕАД, ЕИК *****, с адрес гр.София, ул.*****, против И. О. И., с ЕГН: *****, с последен регистриран настоящ адрес гр.София, ж.к.*****, *****, че И. О. И. **ДЪЛЖИ** на „Банка ДСК“ ЕАД сумата 29 240,34 лева– главница по Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2013г., ведно със законната лихва, считано от 03.02.2017 г. до изплащане на вземането, сумата от 3036,20 лева, представляваща договорна лихва за периода 10.05.2016 г. – 02.02.2017 г. и наказателна лихва за забава в размер на 409,19 лева за периода 18.05.2016 г. – 02.02.2017 г. , за които суми е издадена заповед за изпълнение

на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д.№953/2017г. по описа на РС-Монтана, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за установяване съществуване на вземане за сумата 120лв. заемни такси.

ОСЪЖДА И. О. И., с ЕГН: *****, с последен регистриран настоящ адрес гр.София, ж.к.*****, *****, да заплати на „Банка ДСК“ ЕАД, ЕИК *****, с адрес гр.София, ул.*****, разноси по ч.гр.д.№953/2017г. по описа на РС-Монтана в размер на 653,71лв. заплатена държавна такса и 50лв. юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА И. О. И., с ЕГН: *****, с последен регистриран настоящ адрес гр.София, ж.к.*****, *****, да заплати на „Банка ДСК“ ЕАД, ЕИК *****, с адрес гр.София, ул.*****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК разноси по делото съразмерно на уважената част от исковите в общ размер на 2938,21лв. за заплатена държавна такса и депозити за назначаване на особен представител и за работа на вещо лице.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски Апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____